

Economia circular i acció sindical

L'economia circular és un model econòmic de producció i consum en què els materials, productes i serveis estan el màxim temps possible a la cadena de valor, eliminant elements tòxics i fent servir energies renovables.

L'economia circular és el model en què la natura fa de l'ús dels recursos amb el cicle de la matèria i de l'energia. Un model natural que ofereix l'oportunitat de canvi en la manera de produir i consumir, amb beneficis econòmics (estalvi de matèries primeres, energia i aigua, amb la reutilització i el reciclatge), socials (transformant el model de producció i consum, creant nous llocs de treball i millorant la salut i de les condicions de treball de les persones...) i mediambientals (reducció del consum de recursos, aprofitament dels materials i productes, reducció de les emissions de GEH i incorporació de les fonts d'energia renovables).

L'esgotament de l'actual patró econòmic lineal basat en extreure, fabricar, usar i llençar ens convida a circularitzar el model econòmic de producció i consum per transformar-lo en un model climàticament neutre, sense emissions netes de gasos d'efecte d'hivernacle, eficient en l'ús dels recursos i competitiu. Hem d'accelerar el canvi transformador que requereix el Pacte Verd Europeu per transformar l'economia en una economia d'ecodisseny de productes sostenibles que puguin reutilitzar-se, reparar-se o reciclar-se fàcilment, evitant productes d'un sol ús, limitant l'obsolescència prematura i propiciant la circularitat dels recursos.

L'economia circular té en compte les noves 7R:

1. **Redissenyar:** dissenyar els productes amb perspectiva ecològica i sostenible.
2. **Reduir:** minimitzar la generació de residus.
3. **Reutilitzar:** allargar la vida útil dels productes.
4. **Reparar:** arreglar els productes en lloc de rebutjar-los o descartar-ne l'ús.
5. **Renovar:** actualitzar els productes en lloc de convertir-los en residus.
6. **Recuperar:** reaprofitar matèries que puguin reintegrar-se en la cadena de producció en lloc de convertir-se en residus.
7. **Reciclar:** reaprofitar els residus útils i reincorporar-los a la cadena de producció.

L'economia circular suposa: reduir la pressió sobre el medi ambient, millorar la seguretat de subministrament de matèries primeres, estimular la competitivitat, la innovació, el creixement econòmic i l'ocupació, de manera que suposi un procés beneficiós per a les empreses, per a la societat i per al medi ambient.

L'economia circular ha de ser el full de ruta de les empreses per caminar cap a la sostenibilitat mediambiental, de manera que compartir, llogar, reutilitzar, reparar, renovar i reciclar materials i productes existents passi a formar part de la política empresarial per crear un valor afegit, vetllar per a la responsabilitat social de les empreses i garantir la sostenibilitat de l'economia, estenent el cicle de vida dels productes.

Economia circular i acció sindical

Economia circular en els convenis col·lectius

L'economia circular es basa en aprofitar els recursos al màxim i reduir la generació de residus al mínim, amb un impacte ambiental i social positiu, i alhora una millora dels resultats econòmics de les empreses.

La transició cap a una economia hipocarbònica exigeix introduir profunds canvis no només en les tecnologies de producció, sinó també en l'organització del treball, en la societat i en les polítiques. Canvis en les cadenes de valor, des del disseny dels productes fins als nous models de gestió i de mercat, des de les noves maneres de conversió dels residus en un actiu, fins a les noves formes de comportament dels consumidors.

Gràcies a la negociació col·lectiva i el diàleg social, podem participar en la transformació de l'economia a través de les nostres empreses, introduint clàusules orientades a afavorir el canvi, a participar i a estar informats sobre totes aquelles qüestions relacionades amb la producció i el consum a l'empresa.

- Clàusules per afavorir canvis al model de producció per fer productes sostenibles.
- Clàusules per garantir la reducció i gestió dels residus, orientades a aplicar estratègies de reducció i reciclatge, per eliminar residus en origen a partir del seu disseny i abans de la seva comercialització.
- Clàusules per fomentar la reutilització, reparació, reconversió, recondicionament o refabricació de productes en la fase d'ús.
- Clàusules per facilitar estratègies circulars en totes les fases del cicle de vida dels productes i serveis (desplegament de tecnologies TIC clau, digitalització, cadenes de valor circulars...).
- Clàusules per recuperar materials i altres recursos a partir de residus, a través de la recuperació de la calor residual i/o la reutilització d'aigües residuals.
- Clàusules per establir criteris de compra verda i reutilització dels equips i maquinària, per promoure el consum i les compres de serveis o productes sostenibles.
- Clàusules per garantir la salut i seguretat en el treball com a objectiu integrat en les mesures de transició del model productiu cap a la circularitat.
- Clàusules dirigides a la protecció social per garantir un treball ambientalment sostenible, decent, equitatiu, igualitari, segur i saludable.
- Clàusules per al desenvolupament de plans de formació que garanteixin la capacitat dels treballadors i treballadores per al desenvolupament dels nous requisits, per fomentar l'educació, la formació i l'aprenentatge d'habilitats al llarg de tota la vida laboral dels treballadors i treballadores.
- Clàusules de foment de la participació de les persones treballadores i els seus representants legals en els temes relacionats amb l'economia circular, així com els riscos que es poden produir en els nous sectors verds emergents.

Estrategia Española de Economía Circular

«Estratègia d'impuls a l'economia verda i a l'Economia Circular» de Catalunya, ACORD GOV/73/2015, de 26 de maig, pel qual s'aprova l'Estratègia d'impuls a l'economia verda i a l'economia circular.